

Andra söndagen i Advent

Text: Luk 12: 35-40

Jesus sade till sina lärjungar: Edra länder vare omgjordade och edra ljus brinnande o.s.v.

Uti denna text giver oss Herren Kristus en mycket nödig förmaning, nämligen att vara *vakande, trogna* och *var stund beredda* för hans ankomst till domen. *Vaken, varen redo*, det är huvudtonen i denna text. Och denna sin förmaning framställer Herren här med en målande bild eller liknelse om trogna tjänare, som under natten vänta sin Herre, då han skall återkomma från sitt bröllop, vilka tjänare icke blott släcka ljusen och lägga sig att sova, utan också hava sina kläder ständigt uppskörtade, »sina länder omgjordade», för att vara rätt beredda till skyndsam tjänst vid första ögonblicket av husherrens ankomst.

Jämte denna bild uttrycker Kristus också med de starkaste ord, huru lyckliga de människor skola bliva, vilka han finner så vakande och trogna. Och äntligen inskräpper han ännu en gång sin förmaning med en ny bild om, huru vaksam den husbonde skulle vara, vilken fått veta stunden, när en tjuv tänker bryta sig in i hans hus. Av sådana Herrens ord och bilder böra vi lära förstå, *i vilken sinnesstämning av vaksamhet och trohet* vi böra finnas, om icke Herrens dag skall komma oss för hastigt uppå.

Men innan vi närmare betrakta orden i vår text, låtom oss först eftersinna, om var och en av oss bör taga denna förmaning till sig, eller *vilka* åhörare Herren Kristus i denna förmaning åsyftade, om han här ser på sina trogna eller på alla slags människor. Detta var den fråga, som Petrus gjorde, när han hade avhört denna förmaning, ty »då sade Petrus till Herren: Herre, är det till oss du säger denna liknelse eller ock till *alla*?» Och därpå gav Herren ett svar, som endast gick ut på att ännu mer skärpa lärjungens uppmärksamhet på själva förmaningen, och slutade med att säga honom, att väl skulle det i en viss mening angå alla, men med den åtskillnad, att den tjänaren, som mer visste och dock icke lydde, skulle få en svårare dom, ty »var och en, åt vilken mycket har blivit givet», sade Herren, »av honom skall mycket varda utkrävt.

Och den, åt vilken man har anförtrott mycket, av honom skall man fordra mera» (v. 41—48). Vi märka alltså, att Herren i en viss mening här ser på oss allesammans, dock särskilt på dem, som äro upplysta och benådade, så att de ock äro, såsom orden i liknelsen antyda, *hans husfolk*, hans »tjänare». Ja, att denna förmaning angår särskilt de troende, det se vi av texten, och det förstå vi därav, att endast dessa *kunna* utöva en *egentlig vaksamhet*. Dock skola även alla människor ställas till ansvar för, huru de använt all den nåd, Herren bevisat dem, då han givit dem sitt ord och med alla nådens medel kallat dem till bättring. Men såsom nyss anmärktes, kan en egentlig vaksamhet icke tänkas hos andra än Guds barn, vilka äga ett andligt liv, sinne och förstånd samt dessutom *hava några skatter att vaka över*.

Detta är således en förmaning i främsta rummet till troende kristna. Men då torde några undra, att Herren till dem säger något så bekymrande och fordrande. Det ljuder icke rätt evangeliskt, då han här endast yrkar på vår vaksamhet, och i synnerhet då han i v. 47 säger: »Den tjänaren, som har vetat sin herres vilja och icke berett sig, ej heller gjort efter hans vilja, han skall straffas med många slag».

Och åter: »Var och en åt vilken mycket har blivit givet, av honom skall mycket varda utkrävt.» Skulle icke för de troende barnen allt vara ljuvligt och evangeliskt? Må vi icke vara »barn i förståndet!» Må vi här och över allt i Kristi tal lära, att han i sin vishet och nåd alltid talar till oss, *efter som vi behöva det!* Även de troende äro stundom i det tillstånd, att de behöva den allvarsammaste varning. Då är Herren så nådig, att han också giver oss stränga tilltal.

Äro vi svaga, rädda, bekymrade, över våra synder nedslagna, då talar han idel tröst, då är allting ljuvligt och evangeliskt, då har han icke en enda fordran på oss. Men det är ju en ousäglig nåd, att han även vill tala till oss då, när vi blivit säkra och fåfängliga. Och den sjukdomen fordrar andra medel än blott det ljuvliga och tröstande.

Vi se ju med ögonen denna åtskillnad mellan kristna, att somliga äro jämförelsevis vaksamma och gudfruktiga, andra åter säkra och obekymrade. De förra äro andligen fattiga, äro nästan beständigt rädda för självbedrägeri och andliga faror, då däremot de senare äro så fria från dessa bekymmer, som vore själafränden icke mer till eller icke hade kvar sina grymma avsikter med oss; som vore hjärtat icke mer ett argt och illfundigt ting, ja — som vore vi redan i det trygga, lugna hemmet, fria ifrån alla faror. För dessa går det ock så, som ordet säger, att de avfalla, att de efter ett eller annat år finnas i full ogudaktighet, den ena i girighet och världskärlek, den andra i dryckenskap eller någon annan last, den tredje i grov förnekelse av evangelii huvudläror. De andra åter, de vaksamma och gudfruktiga själarna, bliva väl genom Guds nåd bevarade, men endast med möda, under strid och räddhåga (1 Petr. 4:18; 2 Kor. 7:5).

Därför skola vi antingen hörsamma den förmaning, Herren här giver oss, vandra i räddhåga och vaksamhet eller ock bliva mer och mer säkra, sömnaktiga, fåfängliga och stanna i den eviga döden. Men om detta ämne är så viktigt och faran så stor, därom äro dock meningarna olika. Somliga kristna vilja icke tro detta, efter *Guds nåd är så stor och trofast*. Andra åter förstå, att det visst icke skall fattas i Guds nåd och trofasthet, men att Guds nåd icke kan hjälpa de säkra, som icke mer låta säga sig, icke mer kunna frukta för hans ord, utan äro djärva och ohörsamma, såsom all Kristi kärlek icke kunde hjälpa Judas. Må vi akta på Herrens eget ord! Han skall här säga oss, uti vilken sinnesstämning vi måste leva, om det skall gå oss väl.

Herren säger: *Era länder vare omgjordade och era ljus brinnande*. För att förstå, vad här egentligen åsyftas därmed, att våra länder böra vara omgjordade och våra ljus brinnande, bör först märkas, att detta utgör början till bilden om *tjänarna, som vänta sin herre, när han skall komma hem från bröllopet* (v. 36-38). Nu var det sed i Österlandet, att bröllopen höllos på aftonen och långt inpå natten, varför Herren här också talar om andra och tredje nattvakten (v. 38), och i Matt. 25:5-6 om, huru brudgummen dröjde till midnatten, så att jungfrurna blevo alla sömniga och somnade.

Denna sed är först att ihågkomma för att förstå orden i vår text. Det andra, man därtill bör veta, är, att österlänningarnas långa kläder alltid måste med gördel uppbindas, när något löpande eller annan rask verksamhet skulle företagas. Att så uppbinda kläderna kallades att »omgjorda länderna». När nu tjänarna, vilkas herre väntades hem från sitt bröllop, voro rätt uppmärksamma och angelägna att kunna genast vid hans ankomst stå honom till tjänst, så var det icke därmed nog, att de icke den natten klädde av sig och lade sig att sova, utan de läto ock sina kläder vara uppbundna, läto sina »länder vara omgjordade» och släckte aldrig ljusen, utan läto dessa brinna hela natten, på det icke den ledsamma händelsen skulle kunna ske, att deras herre med sin brud skulle få stå ute och bulta, hela huset vara mörkt och hans tjänare sovande.

Nu kunna vi förstå, vad Kristus vill säga med de orden: »Edra länder vare omgjordade och edra ljus brinnande.» Det är först i bildspråk just vad han själv tillägger: »Varen I lika människor, som vänta sin herre, när han skall komma hem från bröllopet, att när han kommer och klappar, de strax må låta upp för honom.» Och vad själva saken eller den *andliga meningen därav* beträffar, så vill Herren säga: Varen var stund beredda för min ankomst, låten *mig* och *min tjänst* vara edert beständiga ögonmål, vakten eder, att edra hjärtan icke försjunka i någonting annat och bliva försoffade, behärskade av världen eller köttet, och således oskickliga att rätt tjäna mig och med fröjd emottaga mig.

Jag är till min synliga umgängelse borta ifrån eder, tills jag vunnit min brud (d. ä. den församling eller hela det antal av människosläktet, som *skall* vinnas); men då skall jag återkomma i stor härlighet för att döma levande och döda. Sen till, att I beständigt ären beredda för den dagen.

Men till att vara beredd för den dagen fordras i synnerhet tvenne stycken: det första är, att vi äro beständigt *klädda i bröllopskläderna* (Matt. 22:11), d. ä. leva i tron, dagligt iklädande av *Kristi rättfärdighet* (Upp. 19:8; 7:14); således att vi icke avsomna från den syndakänsla, som verkligen driver oss till Kristus, utan alltid hava en sådan nöd av våra synder, att vi *icke kunna leva utan Kristus och ordet om honom*. Detta är den stora huvudsaken för att med fröjd möta domaren, ty »den som har Sonen, han har livet» (1 Joh. 5:12).

Den som lever av hans kött och blod, d. ä. av hans försoning, den äger alldeles bestämda försäkringar om det eviga livet (Joh. 6:47–57). Detta är det första villkoret för att kunna saligt dö och stå för Kristi domstol. Men sedan, på det vi ock måtte hava en »riklig», en fri och fridfull »ingång i vår Herres och Frälsares eviga rike» (2 Petr. 1:11) och icke inkomma blott »såsom genom eld» (1 Kor. 3:15), är ock nödigt se till, att vi leva i en frisk *kärlekens ande*, att vi med lust och glädje tjäna honom och fara efter det, som är ovan, att icke våra hjärtan äro förtyngda av detta levernets bekymmer, av girighet och andra härskande synder eller av hat och oförsonlighet mot någon medmänniska, varigenom det förtroliga framgåendet till Gud förhindras. Att alla sådana hinder undanröjas och kärlekens tjänst är i övning, det är vad som närmast åsyftas med de orden, »att länderna äro omgjordade» och »ljusen brinnande».

Herren Kristus ville i synnerhet förmana oss att icke låta det köttliga, säkra och fåfängliga levernet åter taga överhand. Detta se vi ännu tydligare genom hans tillägg i v. 45–46, där han säger: »Men om den tjänaren säger i sitt hjärta: Min herre dröjer att komma, och han begynner slå tjänarna och tjänarinnorna och äta och dricka och berusa sig, så skall den tjänarens herre komma, den dag han icke väntar» etc. Denne tjänare betecknar visserligen en icke blott vårdslös, utan helt avfallen kristen, såsom vi se därav, att själva den eviga vredens dom drabbade honom, varom Herren säger: »Han skall hugga honom i stycken och giva honom hans lott ibland de otrogna.»

Men vi skola aldrig glömma, att det är just till detta förskräckliga slut det kan leda, när en kristen blott börjar vara så vårdslös och säker, att han icke fruktar för farorna och icke låter varna sig. En sådan säkerhet leder just till ett helt avfall, till andlig död och till evig fördömelse. Därför är det alldeles säkert, vad förut sades, att så vida vi skola frälsas, måste vi ovillkorligt taga Kristi varning till hjärtat och, om vi börjat bliva världsliga, fåfängliga och säkra, bryta upp från detta säkerhetens läger och söka all Guds barmhärtighet och nåd att återkomma till den första, gudfruktiga och vaksamma anden, varuti vi från början levde, då Gud omvände oss. Vi skola i hela den heliga skrift ifrån dess första sida till den sista icke finna ett enda ställe, som giver hopp åt en säker människa, att det skall gå väl även för henne.

Där står aldrig ett enda ord, som innehåller: Gud är så nådig och trofast, att även om du icke rädes för synden och djävulen, även om du är sorglös, så skall dock Herren genom sin nåd hjälpa dig. Nej, tänk, något sådant löfte finnes aldrig i Skriften. Där finnas underbart nådefulla löften för syndare, ja, vid de allra svåraste frestelser, fall och synder, men märk, alltid blott för den händelsen, att syndaren låter tukta sig, kommer till bättring, ånger, räddhåga, strid, bön; då hjälpes allting — men eljest icke. Själafiendens härar skola bestämt fördärva de säkra.

Uti detta fiendeland skall människan antingen vara i kamp och räddhåga och då endast genom Guds starkerhets kraft frälsas eller ock bliva säker och obekymrad och då förgås. Så tillgår det alltid i ett verkligt krig. Så tillgår det ock för den, som har att sträva upp mot en strid flod för att icke föras ned i det branta fallet. Läger han sig att sova i sin båt, så skall denna genast börja vräka och snart förgås i djupet.

Och vi hava ju i hela vår natur ett fördärv, som beständigt drager bort från frälsningens väg; och därtill kommer världens och djävulens oförtrutna arbete i samma syfte. Allt detta kan förklara, varför vi nödvändigt måste hörsamma denna Herrens förmaning: »Edra länder vare omgjordade och edra ljus brinnande.»

Måtte han ock själv nu giva oss sin trogna hjälp härtill, att varje själ, som blivit benådad med hans Andes ljus och det gudomliga livet i Kristus, också må behålla sina dyra skatter! Måtte Herren Gud nådeligen väcka oss, om vi börjat slumra och komma bort ifrån det allvarliga och vaksamma sinne, varmed vi likna de tjänare, som vänta sin herre under natten! Ja, må Herren hjälpa oss, att aldrig denna världens förgängliga goda får bortskymma för våra ögon det stora, eviga målet, utan att vi varje stund må vara beredda att gå fram för domen!

Till denna sin förmaning lägger nu Herren vidare i vår text även tvenne starka *bevekselsegrunder* för vaksamheten. Den första är en uppmuntran av den stora *salighet och ära*, som skall givas alla dem, vilka finnas vakande, när han kommer. Den andra är en *antydning om den fara och förlust*, som skola drabba de vårdslösa, framställd i liknelsen om en husbondes vaksamhet mot *tjuven*.

Den förra bevekelsegrunden eller de vakandes stora lycka framställer Herren sålunda: *Saliga äro de tjänarna, vilka Herren finner vakande, när han kommer. Sannerligen säger jag eder: Han skall omgjorda sig och låta dem sitta till bords, och han skall gå och tjäna dem; och om han kommer i den andra nattvakten, eller han kommer i den tredje nattvakten och finner det så, saliga äro de tjänarna!*

Saliga äro de tjänarna, upprepar Herren. Och till vilken hög grad saliga, det antyder han med denna utomordentliga förklaring: »Sannerligen säger jag eder: Han skall omgjorda sig och låta dem sitta till bords, och han skall gå och tjäna dem.» Huru mycket detta i själva verket innebär, det skall endast himmelens eviga härlighet rätteligen förklara för oss.

Men något övermåttan stort är det; och något lika fullkomligt sant och verkligt är det, då denne Herre säger det — och även bedyrar det med orden: »Sannerligen säger jag eder» o.s.v. Himmelens salighet framställs på åtskilliga ställen i Skriften under bilden av ett gästabud eller ätande vid vår Herres bord (Luk. 14:15; 22:30; Upp. 2:7; 17). Det är denna bild, Herren här begagnar. Att själva saken, som härmed betecknas, är den, att Herren skall i den eviga härligheten uppfylla alla sina trogna med en oändlig salighet, med »hans hus rika håvor», det är nog säkert; men utan tvivel böra denne Herrens *uttryck för saken* även betäckas, då han alltid därmed giver oss några djupare blickar in uti både sitt eget hjärtelag och den sak, han med bilden målar.

Må vi då först påminna oss den anmärkning, man gjort vid denna bild, däri Kristus säger, att brudgummen nu skall omgjorda sig och göra en uppässares syssla vid bordet, skall låta tjänarna sitta till bords och själv gå och tjäna dem — man har gjort den anmärkningen därvid, att bilden överstiger verkligheten i det mänskliga livet, där hellre det förhållande äger rum, som Kristus omtalar i Luk. 17: 7-9, att även då tjänaren hela dagen arbetat på åkern eller ute i marken, man likväl slutligen också låter honom tjäna vid bordet.

Det har synts vara en alltför stark målning att nu säga, det brudgummen skall låta sina tjänare sitta såsom herrar vid bordet, då vi se, att Kristus här med brudgummen betecknar sig själv, och nu omgjorda sig och tjäna sina tjänare. Men på denna anmärkning har ock ett gott och riktigt svar blivit givet. Och svaret är detta: Orsaken, varför bilden och målningen här överstiga verkligheten i det mänskliga livet, är den, att Kristus har målat efter den åsyftade *saken*, den kommande motsvarigheten, *det himmelska gästabudet*, och efter sitt hjärta, sitt eviga råd, huru han verkligen skall hedra och fröjda dem, som förbliva honom trogna. Då nu hans hjärtelag och höga avsikter med oss vida överstiga allt, vad man någonsin på jorden sett, så är detta en naturlig orsak till den i våra ögon överdrivna bilden. Vi skola vänta av Kristus i den himmelska härligheten, icke något måttligt och tänkbart, utan något som överstiger alla människotankar; »vad intet öga har sett, och intet öra hört, och vad i ingen människas hjärta har uppstigit, vad Gud har berett åt dem, som älska honom».

Likasom Gud redan i skapelsen gjort så utomordentligt stora ting, att inga människotankar förmå däruti följa honom, så skall han ock bevisa sig lika utomordentligt stor uti den nåd och salighet, han skall skänka sina vänner, när han företager sig att rätt uppfriska och fröjda dem efter mödorna. Och vad särskilt detta löfte angår, att han skall låta sina tjänare sitta vid bordet och omgjorda sig själv och tjäna dem, så har Herren redan givit exempel därpå under sin synliga vistelse på jorden, och det i synnerhet vid tvenne tillfällen. Det förra var, då han för sista gången hade församlat sina lärjungar för att med dem äta påskalammet och därvid talade om, huru han skulle en annan gång i sin Faders rike på nytt dela med dem dessa himmelska rätter, varpå han också instiftade nattvarden.

Då var *han* den *tjänande*, ty *han* utdelade till lärjungarna både av brödet och vinet, och de mottogo det av hans hand — liksom han då omgjordade sig med ett linnekläde och gick omkring med tvättbäckenet till deras fötter. Detta allt var även en yttre förebild till vad han en gång i den eviga bröllopssalen skall göra med alla sina trogna. Det andra tillfället var den morgonen vid Tiberias hav, då Herren hade för sina hungriga lärjungar stekt fisk på stranden och även då gick omkring och gav dem både av fisken och av brödet (Joh. 21:13).

På detta sätt har han velat redan på jorden visa, huru han en gång, då vår förnedringstid i världen är slut, skall i sitt härlighetsrike fullkomligt förnöja, ära och fröjda sina vänner. Då *de* på jorden en liten tid sökt hans ära, så skall *han* i himmelen giva dem en evig ära; då *de* hava här en tid omgjordat sig till hans tjänst, skall *han* nu där omgjorda sig och tjäna dem; då *de* hava här bekänt honom inför människor, skall *han* nu bekänna dem inför sin Fader och hans änglar (Matt. 10:32; Luk. 12: 8). O, underbara byte! O, höga, utomordentliga ära! Och vem är den person, som sagt oss detta? Skola vi tro honom? Kunna ock så härliga löften vara sanna? Han själv, som heter *trofast och sannfärdig*, har sagt det! Lovat vare hans namn evinnerligen!

Men Herren upprepar och utvecklar sitt löfte ännu vidare och säger: *Och om han (husherren) kommer i den andra nattvåkten, eller han kommer i den tredje nattvåkten och finner det så, saliga äro de tjänarna!* Med dessa ord, med de olika nattvågerna, vill Herren beteckna den oavbrutna och uthålliga vaksamheten, huru länge än brudgummen dröjer. Ja, Herren vill också antyda, dels att han »skall komma såsom en tjuv om natten» (v. 39; 2 Petr. 3:10; Upp. 3:3, 16:5), på en tid, då hela världen sover och endast hans trogna vaka, dels att stunden är oviss (v. 39-40), och att det kan hända, att vi skola finna hans dröjande mycket långt och svårt att med vaksamhet invänta. Men kunna vi då likväl hålla ut och förbliva vakande och trogna, då utropar Herren ännu en gång: »Saliga äro de tjänarna!»

O, må Herren själv få djupt inskriva dessa ord i vår själ, att vi aldrig glömma dem! Herren säger: »Saliga äro de tjänarna!» Är du en benådad själ, som lever i trons förening med din Frälsare och tänker på att intaga himmelen, så vet, att det kan bliva dig outsägligt långt och svårt att alltid hålla ut i det väntandet. Icke därmed nog, att efter några år allting i kristendomen blivit dig gammalt och nu saknar nyhetens livande kraft, utan du råkar ock tilläventyrs i något särskilt långvarigt mörker, invärtes torrhet och vanmakt, så att intet nådens medel livar dig, och utvärtes prövningar av motgångar och ett djupt och oändligt Guds fördöljande, varjämte du kanske bor på en ort, »varest satans tron står» (Upp. 2:13), omgiven av den fräckaste ogudaktighet och säkerhet, där man på alla sidor sover i allt lugn, kanske fritt förnekar allt heligt och berömmar sig av sin frihet och trygghet under utövningen av alla köttets lustar — o, då är det natt — då blir det dig långt och svårt att alltid vara vaken och fara efter det, som är ovan — alltid ännu i tron hålla vänskap med den besynnerligt fördolde Guden, som nu tyckes aldrig vilja visa sin makt och nåd — ännu alltid försaka all syndens och världens lusta och vara för alla människor såsom en dåre, vilken väntar och söker efter ting, som icke synas. O, det blir nu långt att bo Kedars hyddor, och du får väl ofta i ensamheten sucka: »Ack, Herre, huru länge?»

Men då, då är rätta tiden att ihågkomma denna text; låt då icke förvill dig att tänka: Det är förgäves att vänta efter Herren, »förgäves har jag bevarat mitt hjärta rent och tvagit mina händer i oskuld; jag vart dock plågad hela dagen, och var morgon kom tuktan över mig» (Ps. 73). Nej, »ännu en helt liten tid, så kommer den, som skall komma, och dröjer icke; men den rättfärdige skall leva av tro», skall frälsa sin själ genom ett oändligt tålamod. Kom då ihåg, att nu gäller det — nu gäller det att kämpa en god trons kamp.

Och dessutom vet du icke, huru snart Herren kommer och kallar dig, antingen det sker i den andra nattvåkten eller i den tredje. Men tänk, om du varit vaken ända till andra nattvåkten, och du då skulle somna innan den tredje, och Herren komme just då, och ditt oljekärl nu vore tomt, så att din lampa slocknar, just då det anskriet höres: »Se, brudgummen kommer» — o, huru grämlsefullt att då tänka på, huru länge du vakat och väntat, och att just nu, när du var målet så nära, skulle du låta naturen få överhanden!

Denna bedrövlige händelse vederfares sådana kristna, vilka, sedan de länge vandrat i nåden och utstått mången hård strid mot köttet sluta med att sövas av någon jordisk lycka eller av något världens smicker, så att det förra allvaret, livet och kraften äro borta, saltet har mistat sin sälta och »nedtrampas av människorna». De »äro övervunna». Simson har under sömnen i Delilas knä förlorat sitt nasirtecken och sin kraft, och nu trotsar hon: »Filistéer komma över dig, Simson!» Vilken bedrövlige händelse!

Petrus säger: »Om de genom vår Herres och Frälsares, Jesu Kristi, kunskap hava undkommit världens besmittelser men åter låta sig insnärjas i dem och övervinnas, så har deras sista blivit värre än det första. Ty det

vore bättre för dem att icke hava känt rättfärdighetens väg än att, sedan de hava lärt känna den, vända tillbaka från det heliga bud, som blivit dem överlämnat. Det har vederfarits dem, vad som säges i det sanna ordspråket: En hund vänder åter till sina spyor, och ett svin, som tvagit sig, vältrar sig i träcken» (2 Petr. 2:20–22). Och hela denna förskräckliga händelse kommer blott därav, att man icke tror Kristi varningar och hans förmaning till vaksamhet, icke heller det han säger om *deras salighet*, vilka förbliva vakande intill änden. Gud, förbarma dig över oss! Gud, väck oss ur sömnen! Förlåna oss visshetens Ande. Då denne Herren sagt och upprepat de orden: »Saliga äro de tjänarna, vilka han finner vakande», och så talat om det himmelska gästbudet, som det står i denna text, då bör redan detta göra oss vakna, så att vi hellre vilja lida allt än förlora den saligheten.

Men nu, jämte denna uppmuntran om de tjänares salighet, vilka finnas vakande, giver Herren också en allvarsam erinran om den gruvliga faran att sova. Han framställer detta genom en ny bild om tjuven, som under natten kommer för att bryta sig in i huset och stjäla. Han säger: *Men det skolen I veta, att om husbonden hade vetat, vilken stund tjuven skulle komma, så skulle han förvisso hava vakat och icke tillåtit, att man bröt sig in i hans hus. Därför, varen ock I redo; ty den stund, I icke menen, kommer Människosonen.*

Med denna liknelse om tjuven vill Herren Kristus framställa *faran av att icke vara beredd för hans ankomst*, samt att, då vi säkert skulle vaka, om vi visste *stunden* för hans ankomst, det är skäl att *alla stunder* vara beredda. Att detta är liknelsens syfte, det se vi av hans egen tillämpning: »Därför varen ock I redo, ty den stund, I icke menen, kommer Människosonen.» Vi veta ock, att det oförutsedda och överraskande i Kristi ankomst ofta blivit framställt med samma bild, om en tjuv, som kommer under natten, just då man icke väntar honom (Matt 24:43; 2 Petr. 3:10; Upp. 3:3; 16:15).

Men just detta, att Herren Kristus framhåller för oss faran därav, att hans dag kommer oss för hastigt uppå eller finner oss oberedda, det har några tankvärda lärdomar att giva oss. Egentligen åsyftas visst med hans ankomst denna stora, härliga och för hela världen uppenbara dag, då han skall komma synlig i himmelens sky; men annars veta vi, att under hela den tid, som föregår den yttersta dagen, kommer han till människor genom *döden* och tager deras själ ifrån dem, såsom Herren förut i vårt kapitel (v. 20) säger om den mannen, som för sin myckna säd byggde nya lador, att just då han beredde sig att leva i många år och göra sig goda dagar, då sade Gud till honom: »Du dåre, i denna natt skall man kräva din själ av dig.» Där kom Herren genom döden — och oförmodat såsom en tjuv om natten — och tog från den rike dåren allt det han ägde. Nu, på det ena eller andra sättet kommer Herren på en tid, då vi icke tänka det.

Det är detta förhållande, Herren nu framställer som skäl att varje stund vara beredd att gå fram för domen. Herren vill säga: Att vara så beredd, därom ären I nu kanske obekymrade, emedan I icke veten något om domens närhet, men o, huru angelägna I voren, om I vissten, att han skulle komma just nu! »Om husbonden hade vetat, vilken stund tjuven skulle komma, så skulle han för visso hava vakat» o.s.v.

Så ock I, om I vissten, att det nu vore eder sista stund i nådetiden, att I nästa stund skolen vara inne i den oföränderliga evigheten, för visso skullen I då med största omsorg söka en full visshet om edert nådestånd, genast avlägga alla hyllade synder och ställa allt i ordning för edert framgående inför domaren. Men är det så, gören då genast allt, vad I uti domens stund skolen önska, att I hadn gjort; varen nu och varje stund redo, ty »den stund, I icke menen, kommer Människosonen». Sådant vill Herren Kristus här säga.

Men av detta hans tal erhålla vi, såsom förut sades, flera tankvärda lärdomar. Först se vi, huru detta Kristi tal i grund nedslår den drömmen, att med hans synliga ankomst skall blott en ny härligare *nådetid* börja på jorden och icke den yttersta domen. En sådan Kristi ankomst vore ju icke farlig såsom tjuven.

Herren själv säger, att när han kommer i sitt majestät, skall han döma allt folk och på det sättet, att de rättfärdiga skola blott inbjudas att taga i besittning det rike, som är dem tillrett från världens grundläggning, men de andra bortvisas till den eviga elden. Så har ock den apostoliska tron av begynnelsen varit: »Uppstigen till himmelen — *därifrån igenkommande till att döma levande och döda.*» Huru lärda, fromma eller välmenande de tolkare

må vara, som motsäga de många och tydliga förklaringarna av Kristus själv, att när han återkommer synlig i skyn, han kommer till den yttersta domen (Matt. 13:30, 41-43; 22:11-13; 25:31-46), så må vi frimodigt förkasta och bortvisa deras tydning såsom varje annan motsägelse mot Kristi tydliga ord.

Likaså nedslår denna vår text den andra drömmen, varmed fåfänga själar trösta sig, nämligen den, att om man icke i tiden kommit i gott förhållande till Gud, så skall det kunna ske efter döden; att i andevärlden skall också vara en nådetid. Vore detta sanning, då skulle icke Kristus göra det så angeläget att *vara redo, när han kommer*. Ja, då skulle det vara idel fåfänga ord, när Skriften säger: »I dag, i dag, om I hören hans röst» — »*nu* är en välbehaglig tid, se, *nu* är frälsningens dag.» Nej, låten icke förföra eder! Ty satans anslag äro oss icke obekanta. Får han blott upplösa sanningens bälte, så för han oss sedan, vart han vill.

Herren Kristus lär alltså, att när han kommer antingen med döden eller med sin egen synliga uppenbarelse, då är det *slut med nådetiden*, då återstår blott den avgörande domen och evigheten. »Varen därför *redo då, när Människosonen kommer*», säger han, *redo, färdiga*, att *då* ingå med honom i bröllopssalen. De, som icke då äro redo, icke då hava olja för sina lampor, utan nu vilja skaffa den, bliva för evigt utestängda. Så lär Herren själv (Matt. 25:1-12). Och de jungfrurna ropade och bådo: »Herre, Herre, låt upp för oss!» Men nej, här gavs nu ingen nåd — det var slut på nådetiden. Ja, så lär Herren. Därför tillägger han även där (Matt. 25:13): »Vaken fördenskull, ty I veten icke dagen, ej heller stunden», när Människosonen kommer.

O, är det sant, vad Herren här förkunnat, att det är för evigt slut med all nåd och alldeles förlorat med den människans salighet, som icke är redo, när han kommer, eller när han kallar hennes själ bort genom döden? Vad helst vårt blinda förnuft än må tycka därom, så har dock han sagt det, vilken är den evige domaren. Vem skall jag tro om icke honom? Men då är det ju alldeles förskräckligt att en enda stund vara oberedd — en enda afton somna utan att med visshet veta sig vara i Guds vänskap. Tänk om döden överraskar dig (han kommer ju ofta såsom en tjuv om natten), så att du icke mer vaknar i tiden, och du har gått osalig in i evigheten! Här finnas inga ord för att uttrycka förskräckligheten av en sådan händelse. För evigt osalig — för evigt förtappad! Det är för den händelsen, Herren Kristus här varnar.

Och vad råd giver han då, på det att vi må undgå den förskräckliga händelsen? *Varen redo*, säger han, *vaken!* Men vad är då det att *vara redo*? Det måste ju nödvändigt betyda, vad redan förut sades, att vi hava det så med Gud och vår själ, som Herrens eget ord lär om det väsentliga, det för saligheten alldeles nödvändiga. Och detta är ju då allra först, att vi »befinnas klädda och icke nakna» (2 Kor. 5:3), »klädda i bröllopskläderna» (Matt. 22:11-14). Det är ju en ousägligt tankvärd förkunnelse, då Herren Kristus säger, att det även ibland dem, som genom nådens bjudning och kallelse voro komna till bröllopet, »himmelriket», däri han var brudgummen — att det även ibland dem, som genomträngt hindren av köpenskap och jordagods, likväl finnes sådana, som sist skola kastas i mörkret utanför, där det skall vara »gråt och tandagnisslan».

Och det blott därför, att de icke hade aktat på det ordet om »bröllopskläderna», eller icke haft *den erfarenhet, det slags bättring*, varigenom man så avklädes och utarmas, så berövas all tröst i sin egen fromhet, att man icke kan umbära Kristi rättfärdighet och evangeliets ord om honom.

Om du icke har »ingått förbund med döden och gjort avtal med dödsriket» (Jes. 28:15), så måste du ju taga sådana Herrens egna ord till hjärtat och fråga dig inför honom: Är *jag* i en så beskaffad erfarenhet? Har *jag* till mitt *livsbehov* Kristus, hans försoning, hans rättfärdighet, så att jag icke blott *förstår* och *vet*, att det så skall vara, utan verkligen *lever* däri, verkligen av min syndanöd tvingas att ligga vid nådastolen, att »två mina kläder i Lammets blod»? Är försoningsnåden mitt hjärtestycke, min mat, mitt liv, min visa. Se, kära själ, har du det så, böj dig då för Gud och tillbed! Ty då är du visserligen »klädd i bröllopskläderna» (Upp. 7:14).

Och sedan kan du då även veta med dig, att ingen människas ondska är dig så svår, att du icke *gärna förlåter*, blott du får hava förlåtelse för *dina* synder. Detta är ock ett viktigt stycke för att vara redo att stå inför Kristi domstol. (Se Matt. 18:23-35.) Ja, då kan du ock veta med dig, att, huru trög, kallsinnig och i allt skröplig du än känner dig, du dock har en hjärtlig lust, när du kan få nåd att göra något, som du vet behagar Herren, ja, att

detta är din högsta glädje i alla dina gärningar, samt att *hans* sak och *hans* folk är *din* sak och *ditt* folk. Och därom är det han säger: »Så vitt I haven gjort det mot en enda av dessa mina minsta bröder, haven I gjort det mot mig» (Matt. 25:34-40). Sådant heter visserligen att »vara redo», så skröpliga vi ock då känna oss. Och att detta är din angelägnaste *omsorg*, att du ofta med allvar *eftersinnar*, huru du har det, om du *nu* vore färdig att dö, ja, att du av ett bekymrat hjärta suckar: »Utrannsaka mig, Gud, och känn mitt hjärta» m.m., det heter att *vaka*.

Därtill hör då även, att du också giver akt på allt ditt leverne och gärna vill uti allt vara Gud lydig, men känner däri stor brist och därför ofta blir nedslagen och fruktar för självbedrägeri. Och se, har du en sådan ande, då blir du aldrig nöjd med din vaksamhet, då dömer du dig såsom gruvligt ovaksam, försumlig och sömnaktig. Men de som så döma sig och icke mer kunna göra, vad de vilja, över dem vakar Herren. Han är de eländas hjälpare, Israels väktare och vår gode herde, Det är han allena, som bevarar fåren, och han bevarar alla de själar, som icke mer kunna sköta sig själva, utan av den nöden beständigt drivas till honom. Därom är aldrig fråga, att vi skulle kunna med vår vaksamhet själva bevara oss eller vara syndfria och i vaksamheten fullkomliga. O nej, det är blott fråga därom, att vi icke leva i säkerhet, förakta ordets varningar och icke frukta för någon fara.

Men känna vi i allting vår stora uselhet, då skall Herren i allting sörja för oss — icke blott alltid breda sin rättfärdighets mantel över alla våra synder och brister, utan ock med sin nåd och tuktan göra oss alltmer gudfruktiga och trogna, alltmer missnöjda med vår gudaktighet och alltmer trötta vid det usla livet på jorden, alltmer glada åt hans ankomst, när han omsider vill taga oss härifrån och »rädda oss från allt ont verk». »Ju mer nöd du har av din synd, desto bättre är du beredd för Kristi ankomst» (Luther), ty då beder du av hjärtat: Kom, Herre Jesu, och gör alldeles slut med min gamla människa!

Ja, kom, Herre Jesu, och giv oss din eviga salighet. Och tilldess, vaka du själv över oss och bevara oss, du gode Herde, för din egen skull och till ditt namns eviga ära! Amen.

– C-O Rosenius

© Pietisten 2025

Texterna får användas fritt, helt eller delvis, digitalt eller analogt, kopierat eller tryckt om ditt syfte är att främja Kristi rikes tillväxt.

www.pietisten.com